

A gyermektelenség jellemzői a népszámlálási adatok tükrében¹

Betekintő

Számos kutatás rámutatott már arra, hogy a család fontos szerepet tölt be az emberek életében. Nemcsak a jóllétünkre, az élettel való elégedettségünkre és a boldogságunkra van jó hatással, ha párkapcsolatban, főként házasságban élünk, illetve gyermeket nevelünk, hanem a testi, lelki egészségünket is pozitívan befolyásolja (KINCS 2024a, Kopp és Skrabski 2021, Nagy és Horváth-Varga 2022, Bocz 2023). A magyarok családpártiak, az Európa Projekt² tapasztalatai szerint európai szinten is különösen fontos az itt élő emberek számára a család. Az ideális és vágyott gyermekszám továbbra is kettő felett alakul, nagyon kevesen vannak azok, akik a gyermektelenséget ideális állapotnak tekintenék hazánkban (Papházi et al. 2022, Papházi et al. 2023, Pári és Balog 2022, Engler és Pári 2021, KINCS 2024b, Kapdebo et al. 2022). Mégis a népszámlálási adatokból azt láthatjuk, hogy az utóbbi két évtizedben jelentősen nőtt a gyermektelenek aránya, ezért is fontos, hogy foglalkozzunk ezzel a jelenséggel, társadalmi kihívással. Jelen tanulmány célja, hogy a népszámlálási adatokon keresztül bemutassa, hogyan alakul manapság a gyermektelenek száma, aránya hazánkban, kiket érint ez vajon leginkább.

Bevezetés

A Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) 2023. novemberi ezer fős reprezentatív kutatásából (KINCS Közérzet Barométer) kiderült, hogy az emberek többsége szerint legalább két gyermekre lenne szükség egy családban. Minden második válaszadó két gyermeket tart ideálisnak, tízből hárman pedig hármat (KINCS 2024b). Más nagymintás kutatások is erre az eredményre jutottak, hogy legalább kettő gyermek lenne az ideális, a vágyott gyermekszám az emberek számára (Papházi et al. 2022, Papházi et al. 2023, Pári és Balog 2022, Engler és Pári 2021, Kapdebo et al. 2022).

Ugyanakkor a statisztikai adatokból azt is látnunk kell, hogy az utóbbi évtizedekben világszerte csökken a teljes termékenységi arányszám (TTA) (KSH 2023). Ez az a demográfiai mutató, ami arra utal, hogy hány gyermeke születne átlagosan egy nőnek az élete során, ha az adott év élveszületési

számai állandósulnának. Ahhoz, hogy egy társadalom reprodukálja, vagyis újratermelje önmagát 2,1-es TTA-ra lenne szükség. Ezt az értéket az Európai Unióban jelenleg sehol sem érik el. Nemcsak nekünk magyaroknak kell tehát azzal szembesülnünk, hogy fogy a népességünk, hanem ez globális szintű kihívást jelent. Fontos azonban arról is említést tenni, hogy a magyar termékenységi adatok az utóbbi években javulást mutatnak. A TTA 2011-ben érte el a mélypontját 1,23-as értékkel, ezt követően emelkedés következett be. Míg 2011-ben az uniós tagállamok közül nálunk volt a legalacsonyabb ez az érték, addig 2022-ben már a 6. helyre ugrottunk az uniós rangsorban (KINCS és Oeconomus 2024). Annak ellenére nőtt nálunk a TTA, hogy a szülőképes korú (15–49 éves) női népesség száma évente átlagosan 15-20 ezer fővel csökken.

¹Jelen tanulmány a Központi Statisztikai Hivatal (www.ksh.hu) 2022. évi népszámlálás egyedi kérésre összeállított táblázatos adatállományának felhasználásával készült.

²Európa Projekt 2020-as kutatás eredményei: <https://szazadveg.hu/europa-projekt/> (Utolsó letöltés időpontja: 2024.05.23.), Európa Projekt 2022-es kutatás eredményei: <https://szazadveg.hu/europa-projekt/> (Utolsó letöltés időpontja: 2024.05.23.)

Szakirodalmi áttekintés

A gyermektelenséget, ahogy Kapdebo Ágnes (2024) a Kapocs folyóirat jelen számában megjelent tanulmányában részletesen bemutatta, nem lehet egyetlen okra visszavezetni, számos tényező befolyásolja, hozzájárulhat ahhoz, hogy valaki végül gyermek nélkül éli le az életét. Ugyanakkor számos kutatás rámutatott arra is, hogy gyakran a stabil párkapcsolat hiánya, az anyagi okok, egészségügyi, meddőségi problémák járulnak leginkább hozzá (KINCS 2024b, Szalma és Takács 2018, Pári et al. 2022), de a magas iskolai végzettség és a bizonytalan munkaerőpiaci helyzet is befolyásolhatja a gyermeknélküliséget (Szalma és Takács 2014). A KINCS 2023 novemberi ezer fős reprezentatív kutatása (KINCS Közérzet Barométer) is többek között arra az eredményre jutott, hogy a gyermektelenség főként a stabil párkapcsolat hiányára vezethető vissza. Ezt követően, ha a válaszok összességét nézzük, akkor az anyagi okok és a karrierépítés következik, utána pedig a meddőségi problémák. Ugyanakkor, ha a 40 év feletti gyermekteleneket nézzük, akkor

esetükben a stabil párkapcsolat után az anyagi szempontokat megelőzve a meddőségi problémák helyezkednek el a második helyen a rangsorban. A kutatási eredményekből is jól látszódik tehát, hogy a gyermektelenséghez többnyire nem egy tudatos döntés vezet, hanem többféle tényező, körülmény befolyásolja azt, de ezek közül a stabil párkapcsolat hiánya tűnik a legmeghatározóbbnak (KINCS 2024b).

Kapdebo (2024) egy nagyon alapos áttekintést nyújt a gyermektelenség jelenségekéről hazai viszonylatban a szakirodalmi források alapján, kiemelve a mögötte meghúzódó lehetséges okokat. Éppen ezért ebben az írásban e rövid szakirodalmi kitekintést követően rá is térünk a népszámlálási adatok bemutatására, amelyből kiderül, hogyan alakult a gyermektelenek száma, aránya 2001 és 2022 között hazánkban. Törekszünk továbbá arra is, hogy rávilágítsunk, hogy kik körében számít gyakoribbnak a gyermektelenség, és hogy vajon milyen jellemzőkkel rendelkezik egy átlagosnak tekinthető 15–49 éves gyermektelen hazánkban.

Tovább nőtt a népességen belül a gyermektelenek aránya

Az elemzésben azokat tekintjük gyermektelennek, akinek élete során nem született gyermeke és nem nevelt a népszámlálás eszmei időpontjában örökbe fogadott vagy nevelt (nem vér szerinti) gyermeket sem. A gyermektelenek között vannak, akik házasságban vagy élettársi kapcsolatban élnek, vagy éppen egyedülállók, nincsen párjuk.

A gyermektelenség jelensége (ami többnyire nem tudatos gyermektelenséget jelent) egyre inkább terjed Magyarországon is, a többi fejlett országhoz hasonlóan. A 2022-es népszámlálás 15 éves és idősebb népességre vonatkozó adatai szerint tovább nőtt a népességen belül a gyermektelenek aránya hazánkban: valamivel több mint 2 millió 674 ezer embernek, vagyis a vizsgált népesség 33%-ának, tehát minden harmadik embernek nem született még gyermeke. Ugyanez az arány 2001-ben 30%, 2011-ben pedig 32% volt.

A 15 éves és idősebb népességet érdemes két csoportra bontani: a részletes adatokat a 15–49 éves népességre vonatkozóan mutatjuk be, mivel

ebbe a korcsoportba tartoznak a szülőképeskorú nők, de előtte érdemes kitérni az 50 éves és idősebbekkel kapcsolatos jellemzőkre is. 2022-ben közel 420 ezer 49 év feletti gyermek nélküli élt Magyarországon, vagyis az összes gyermektelen 16%-a tartozott ebbe a korcsoportba (ez az arány 2001-ben és 2011-ben is 14% volt). Míg 2001-ben az ilyen korú gyermektelenek többsége (57%-a) nő volt, addig 2022-ben már arányaiban többen tartoztak közülük a férfiak közé (56%). Az 50 éves és idősebbek körében a gyermektelenek aránya gyakorlatilag nem változott 2001 és 2022 között, 10–11% körül stagnált. Ugyanakkor a nemek közötti különbség növekedett ugyanebben az időszakban. Míg 2001-ben a 49 év feletti férfiak 11%-a, a nők 10%-a volt gyermektelen, addig 2022-ben a férfiaknál 14%, a nőknél 9% volt ugyanez az arány. Így tehát a legidősebbek (49 év felettiek) körében a férfiak növekvő gyermektelensége figyelemre méltó.

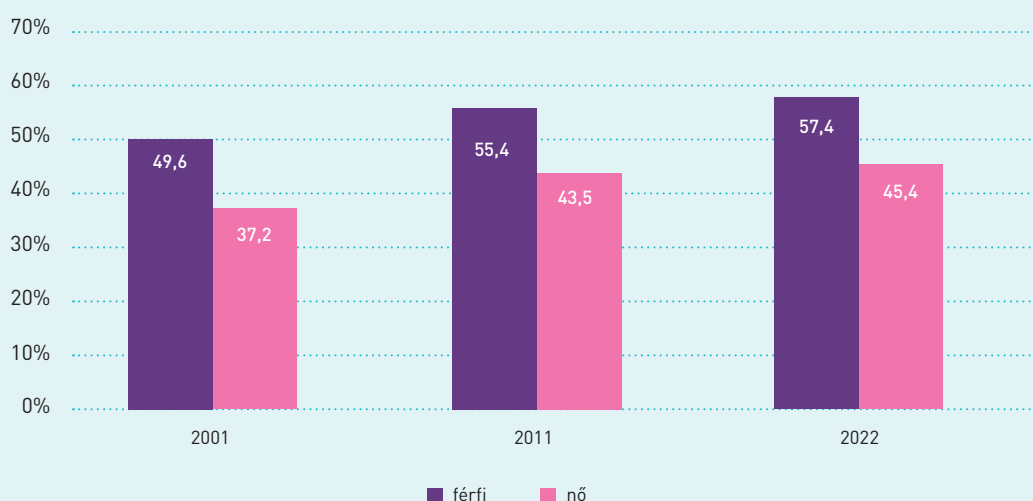
Minden második 50 évesnél fiatalabb magyarnak nincs gyermeke

A továbbiakban a 15–49 éves népességre koncentrálunk, és azt nézzük meg, hogyan alakult a körükben a gyermektelenek száma, aránya, valamint törekszünk azt is bemutatni, hogy “néz ki”, milyen jellemzőkkel rendelkezik egy átlagosnak tekinthető gyermektelen 15–49 éves hazánkban. A 2022-es népszámlálás adatai szerint a 15–49 évesek létszáma tovább csökkent, ennek ellenére körükben ismét nőtt a gyermektelenek aránya: 2 millió 254 ezer embernek, vagyis a vizsgált népes-

ség 52%-ának nem született gyermeke, azaz 50 éves koruk előtt minden második magyar gyermek nélküli. 2001-ben a gyermektelenek aránya 43%, 2011-ben pedig 50% volt.

A gyermektelenség a 15–49 éves férfiakon belül nagyobb arányú, mint a nőknél, ugyanakkor az elmúlt két évtizedben a növekedés mértéke az ugyanilyen korú nők esetében jelentősebb volt, mint a férfiaknál.

1. ábra: A 15-49 évesekből a gyermektelenek aránya nemek szerint. Forrás: KSH népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

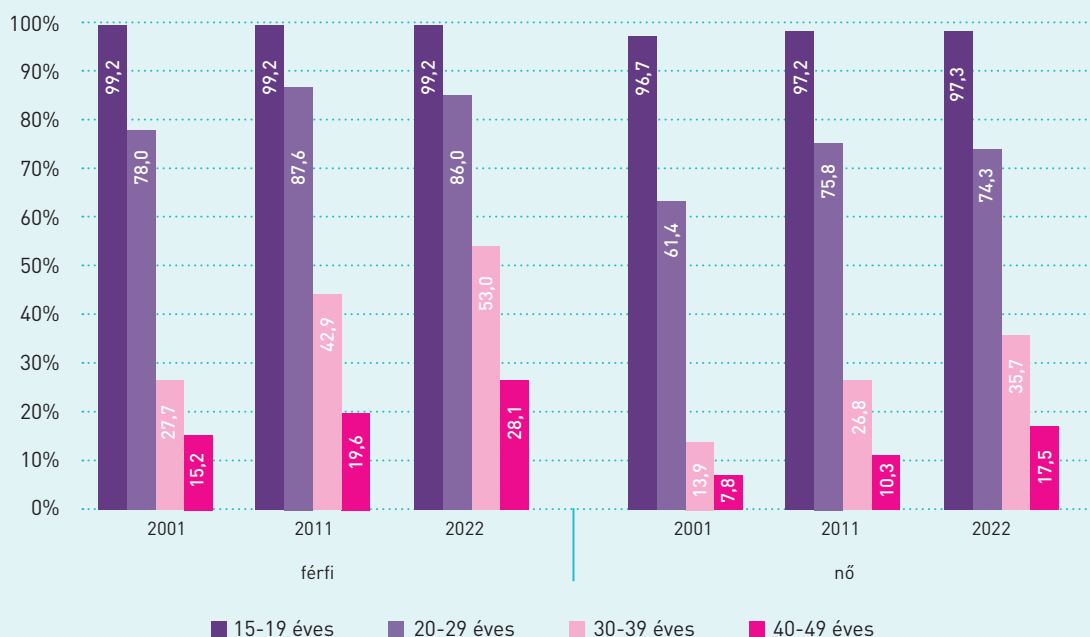

Megnőtt a gyermektelenek aránya a 30–49 évesek körében

2022-ben a gyermektelenek aránya a 15–19 évesek körében 98%, a 20–29 éveseknél 80% volt, előbbi nem változott, utóbbi 10 százalékponttal nőtt 2001 és 2022 között. A 30–39 éveseknél még jelentősebb emelkedés tapasztalható, több mint a duplájára, 21%-ról 45%-ra nőtt a gyermek nélküliek aránya, továbbá a 40–49 évesek esetében is számottevően, 12 százalékponttal 23%-ra nőtt ugyanez az arány. Míg a húszas éveikben járó nők 61%-a volt 2001-ben gyermektelen, addig 2022-ben már 74%-ukról mondható el ugyanez, vagyis a legfrissebb népszámlálási adatok szerint tízből hét huszonéves nőnek nincs gyermeke, miközben a nők életében ez a legtermékenyebb időszak. Az elmúlt két évtizedben közel két és félszeresére nőtt a 30–39 éves nők körében a gyermektelenek aránya (14%-ról 36%-ra), míg a 40-es éveikben járó nőknél 8%-

ról 18%-ra emelkedett ugyanez az arány. A nőkhoz hasonlóan a 30-as és a 40-es korosztályba tartozó férfiak körében is nőtt a gyermektelenek aránya: a 30–39 éveseknél 28%-ról 53%-ra, a 40–49 éves férfiak esetében pedig 15%-ról 28%-ra. Tízből négy 30 és 49 év közötti férfinak nincsen gyermeke a legfrissebb népszámlálási adatok szerint. A férfiak és a nők között a gyermektelenek arányát tekintve a 30–39 éveseknél volt a legnagyobb különbség 2022-ben, ugyanis míg az ilyen korú férfiak 53%-ának nem született gyermeke, ugyanez az arány a nőknél 36% volt. A nők esetében a termékeny kor végéhez közeledve még inkább felerősödhet a gyermek iránti vágy, és ez is tükröződhet feltehetően abban, hogy miért éppen ebben a korosztályban találjuk a legnagyobb eltérést a nemek között.

2. ábra: Gyermektelenek aránya korcsoportok és nemek szerint. Forrás: KSH népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

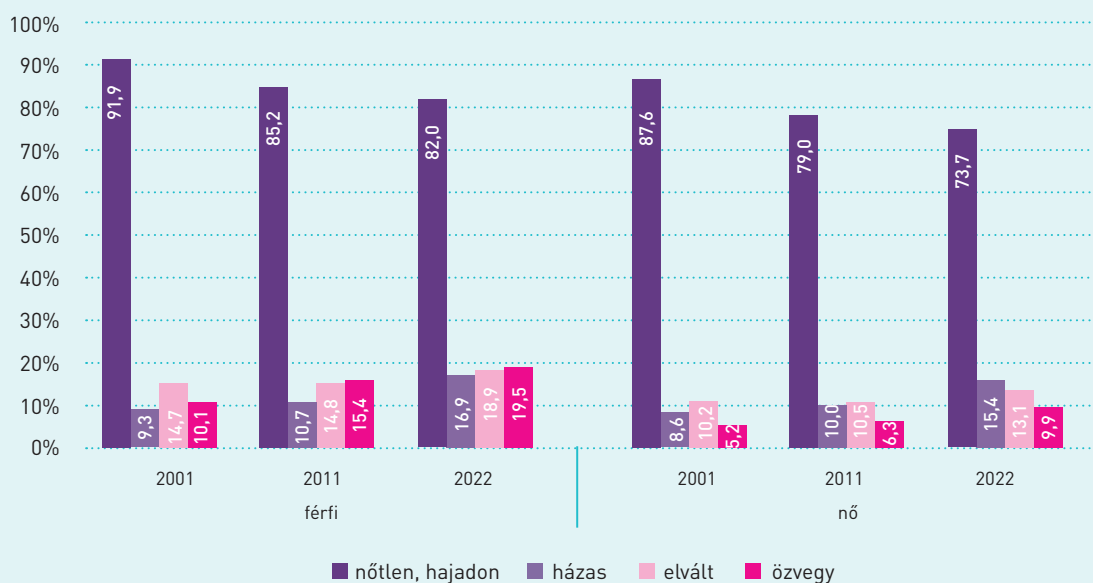
A nőtlenek, hajadonok 78 százalékának még nem született gyermeke

A 15–49 évesek esetében 2022-ben is a nőtlenek, hajadonok körében volt a legmagasabb a gyermektelenek aránya, ami összefüggésbe hozható a fiatal korösszetételükkel is. A házasságban élők között arányaiban kevesebben vannak azok, akiknek nem született még gyermekük (16%). Ugyanez állapítható meg az elváltakról is, a gyermektelenek aránya a házasokhoz hasonlóan 16% körül alakult. A legalacsonyabb arányszám az özvegyeknél fordult elő (12%). 2001-hez képest egyedül a nőtlenek, hajadonok esetében csökkent a gyermek nélküliek aránya (90%-ról 78%-ra), leginkább pedig a házasoknál nőtt 8,9%-ról 16%-ra.

A jelentősebb változások főleg 2011 és 2022 között következtek be, ebben az időszakban ugyanis közel másfélszeresére nőtt a gyermek nélküli 15–49 éves házas férfiak száma, de a házas nők esetében is 42%-os emelkedés történt. A stabil párkapcsolatban tapasztalható növekvő gyermektelenség mögött elképzelhető, hogy gyakran meddőségi okok állnak. A gyermektelenek aránya tekintetében nincs nagy különbség a két nem között, 2022-ben 17% volt a házas férfiakon belüli arány és 15% a házas nők esetében. A nőtlenek, hajadonok tekintetében viszont jelentősebb a különbség, a 15–49 éves nőtlén férfiak 82%-ának, míg a hajadon nők 74%-ának nem volt gyermeke 2022-ben.

3. ábra: Gyermektelenek aránya családi állapot és nemek szerint a 15–49 évesek körében

Forrás: KSH népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

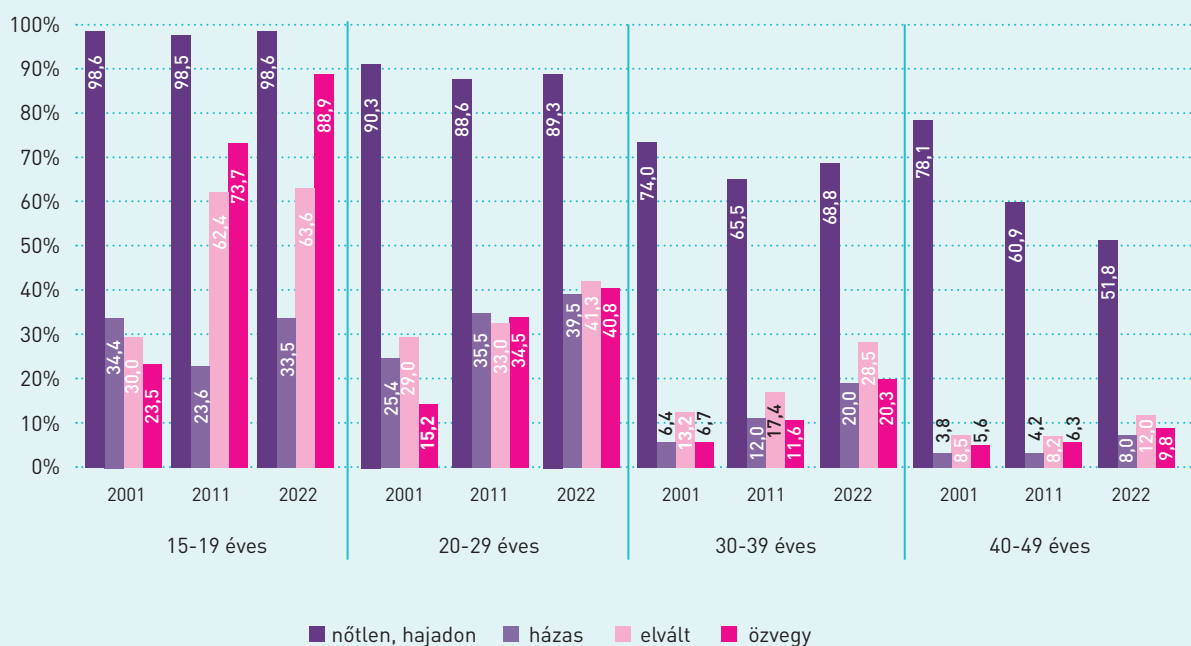

A nőtlen, hajadon családi állapotúakon belül, akik körében a legmagasabb a gyermektelenek aránya, a 40–49 éveseknél volt a legnagyobb a csökkenés mértéke 2001 és 2022 között, 78%-ról 52%-ra esett

vissza. Tehát míg 2001-ben tíz 40–49 éves nőtlen, hajadonból nyolcnak nem volt gyermeke, addig 2022-ben már csak tízből ötről mondható el ugyanez.

4. ábra: Gyermektelenek aránya korcsoportokon belül a családi állapot szerint

Forrás: KSH népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

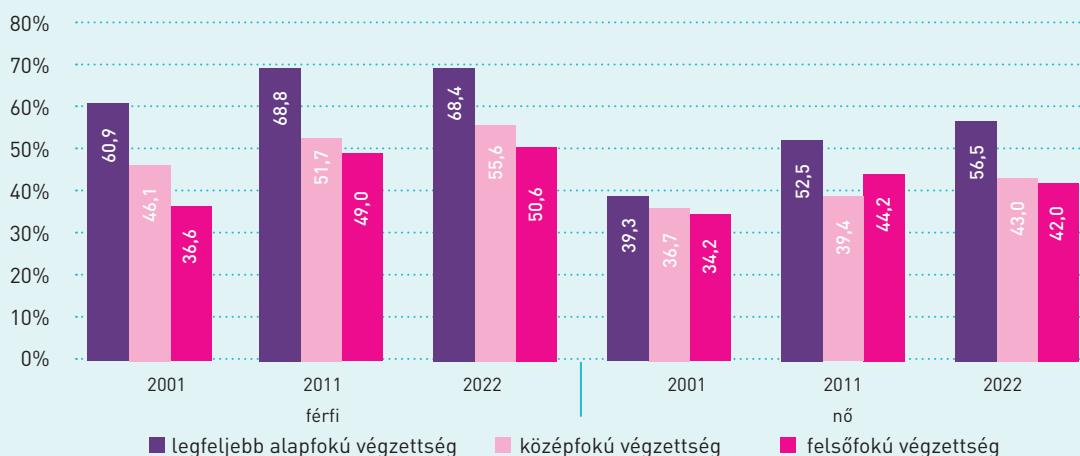

A 15–49 éves férfiak és nők körében is az alacsonyabb iskolai végzettségűek között több a gyermektelen

Akárcsak a korábbi évtizedekben, úgy 2022-ben is a legfeljebb alapfokú végzettségűek esetében volt a legnagyobb (63%) a gyermektelenek aránya a 15–49 évesek körében. Sőt 2001 és 2022 között esetükben növekedett leginkább ez az arány (50%-ról 63%-ra). Bár továbbra is a felsőfokú végzettségűek közül tartoztak arányaiban a legkevesebben a gyermektelenek közé, ugyanebben az időszakban 35%-ról 46%-ra nőtt azok aránya, akiknek még nem született gyermeke, és nem is nevelt örökbefogadott vagy nevelt (nem vérszerinti) gyermeket. A középfokú végzettségűek fele gyermektelen volt 2022-ben, míg 2001-ben 42%-ukra volt ez jellemző, így itt történt a legkisebb emelkedés. Érdekes változás, hogy 2001 és 2022 között a férfiakat tekintve a felsőfokú vég-

zettségűeknél nőtt leginkább a gyermektelenek aránya, 37%-ról 51%-ra. Az adatokból azt is láthatjuk, hogy a vizsgált időszakban a nők körében a legfeljebb alapfokú végzettségűeknél emelkedett legnagyobb mértékben a gyermek nélküliek aránya, 39%-ról 56%-ra. A két nem között a középfokú végzettség esetében volt a legnagyobb különbség a 2022-es adatokat tekintve, ugyanis míg a férfiaknál 56% volt a részesedésük, addig a nőknél 43%. Összességében tehát megállapíthatjuk, hogy a nők szempontjából még termékeny életszakasznak számító 15–49 éves korcsoportban a gyermek nélküliek aránya a legfeljebb alapfokú végzettségű férfiaknál a legnagyobb és a felsőfokú végzettségű nőknél a legkisebb.

5. ábra: Gyermektelenek aránya iskolai végzettség és nemek szerint a 15–49 évesek körében
Forrás: KSH népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

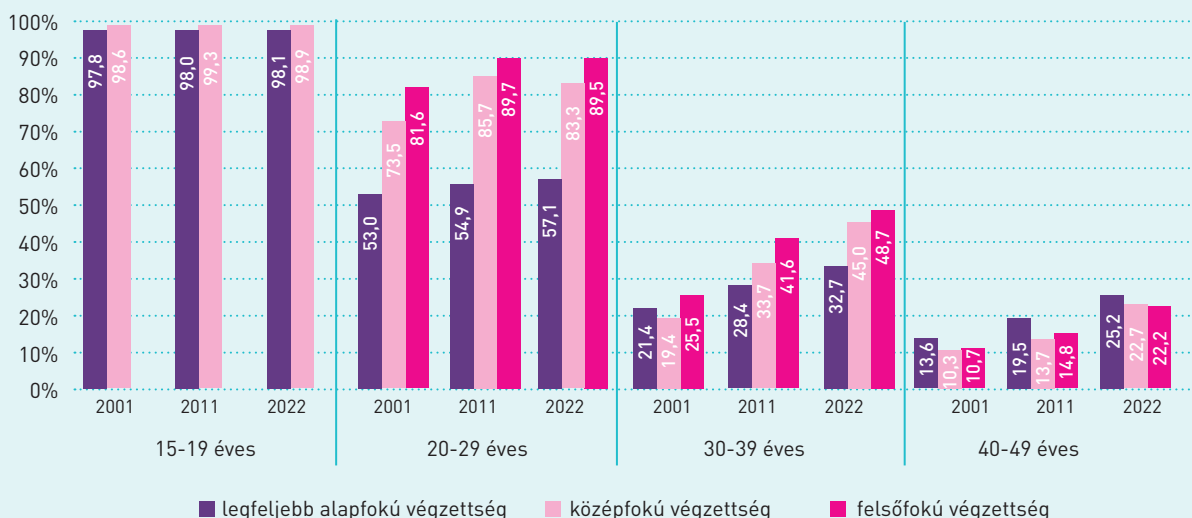

Annak ellenére, hogy összességében a középfokú végzettségűek körében nőtt legkevésbé a gyermektelenek aránya, ha korcsoportok szerint nézzük, akkor a középfokú végzettségű 30–39 éveseknél következett be a legnagyobb mértékű növekedés, 19%-ról 45%-ra. Ugyanakkor érdemes felhívni arra is a figyelmet, hogy e korcsoportban közel ugyanennyivel, 26%-ról 49%-ra nőtt a felsőfokú végzettségűeknél is a gyermek nélküliek aránya. A 20–29 éveseknél a felsőfokú végzettségűek 90%-a gyermektelen, a legfeljebb alapfokú végzettségűeknél ugyanez az arány 57% volt, mind-

két esetben emelkedés figyelhető meg 2001 óta. A legidősebb, 40–49 éves korcsoportnál a különböző iskolai végzettségűeken belül, közel azonos mértékben, közel azonos szintre nőtt a gyermek nélküliek aránya. Ugyanakkor nemek szerint jelentős különbségek vannak, hiszen a 40–49 éves férfiaknál a legfeljebb alapfokú végzettségűek körében a legnagyobb (34%) a gyermek nélküliek aránya, a felsőfokú végzettségűeknél a legkisebb (25%), míg a nőknél épp ellenkezőleg, a felsőfokú végzettségűek 20%-a, a legfeljebb alapfokú végzettségűek 15%-a gyermektelen.

6. ábra: Gyermektelenek aránya iskolai végzettség és korcsoport szerint

Forrás: KSH népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

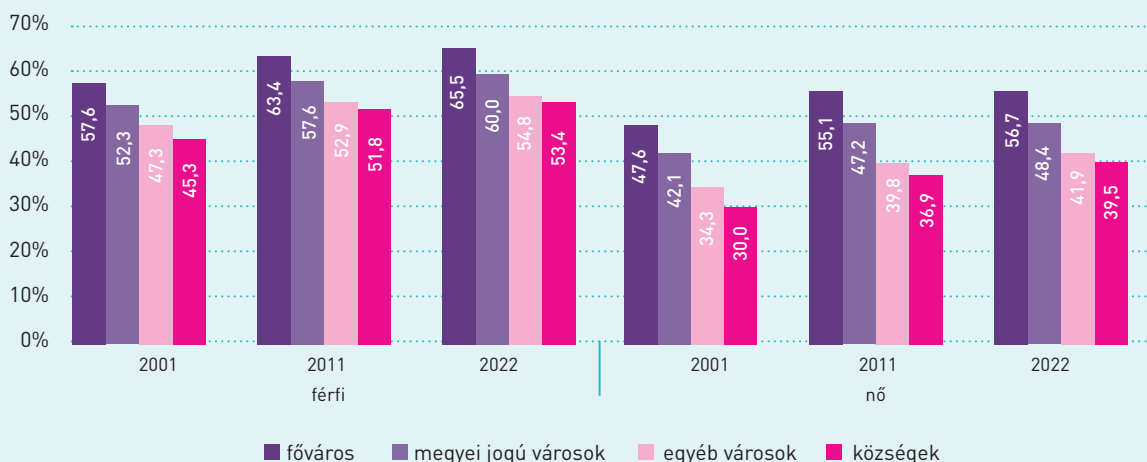
A fővárosiak körében a legnagyobb a gyermektelenek aránya

A 2022-es adatok szerint a településhierarchiában lefelé haladva csökken a gyermektelenek aránya a 15–49 évesek körében: a fővárosban élők 61%-a, a megyei jogú városban élők 54%-a, az egyéb városokban élők 49%-a, míg a községekben élők 47%-a gyermek nélküli. 2001 és 2022 között a községekben élőkénél nőtt legnagyobb mértékben az arányszám, a megyei jogú városokban élőkénél pedig a legkevesbé. A 15–49 évesek körében a gyermektelenek aránya tekintetében a nemek közötti különbség a településhierarchiában lefelé

haladva nő: a fővárosban élő férfiak 65%-a, a nők 56%-a gyermek nélküli, míg a községekben élő férfiak 53%-ának, a nők 40%-ának nincs gyermeke. A települések jogállását nézve jelentősebb változások inkább a nők körében történtek 2001 és 2022 között, csak a megyei jogú városokban élők esetében nőtt nagyobb mértékben a gyermektelenek aránya a férfiaknál. Összességében pedig megállapítható, hogy a gyermek nélküliek aránya a fővárosban élő férfiaknál a legnagyobb és a községekben élő nőknél a legkisebb.

7. ábra: Gyermektelenek aránya település jogállás és nemek szerint a 15–49 évesek körében

Forrás: KSH népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

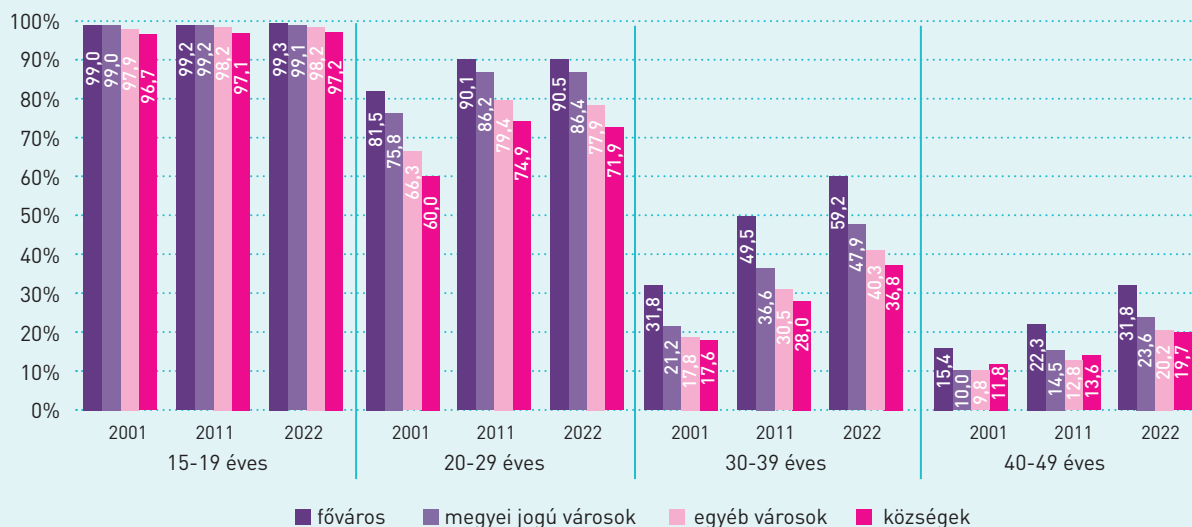

A korcsoportok szerinti különbségeket tekintve érdekesség, hogy 2001 és 2022 között a 20–29 éveseket figyelembe véve a községekben élőknel nőtt leginkább és a fővárosiak esetében pedig a legkevésbé a gyermek nélküliek aránya, míg a 30–39 éveseknél és a 40–49 éveseknél ez éppen

fordítva történt. 2022-ben a 20–29 évesek közül a fővárosban élők kilenczede, a községekben élők héttizede gyermek nélküli volt. A 30–39 éveseknél még nagyobb az eltérés, a Budapesten élők 59%-ának, a községekben élők 37%-ának nincs gyermeke.

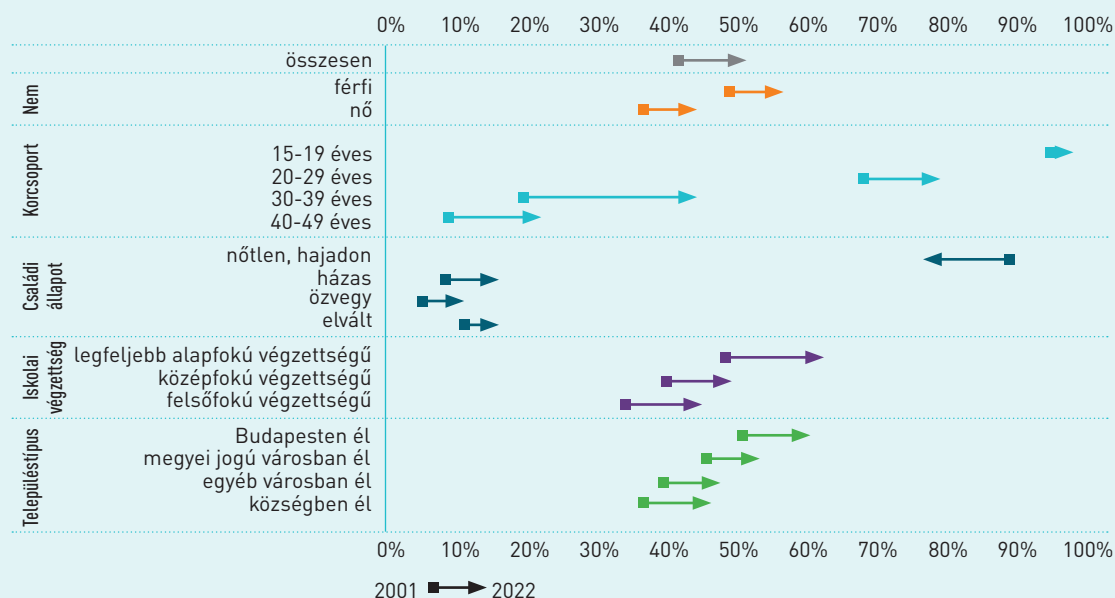
8. ábra: A gyermektelenek aránya a település jogállása és korcsoport szerint

Forrás: KSH népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

Összefoglaló ábrák a gyermektelenek arányáról

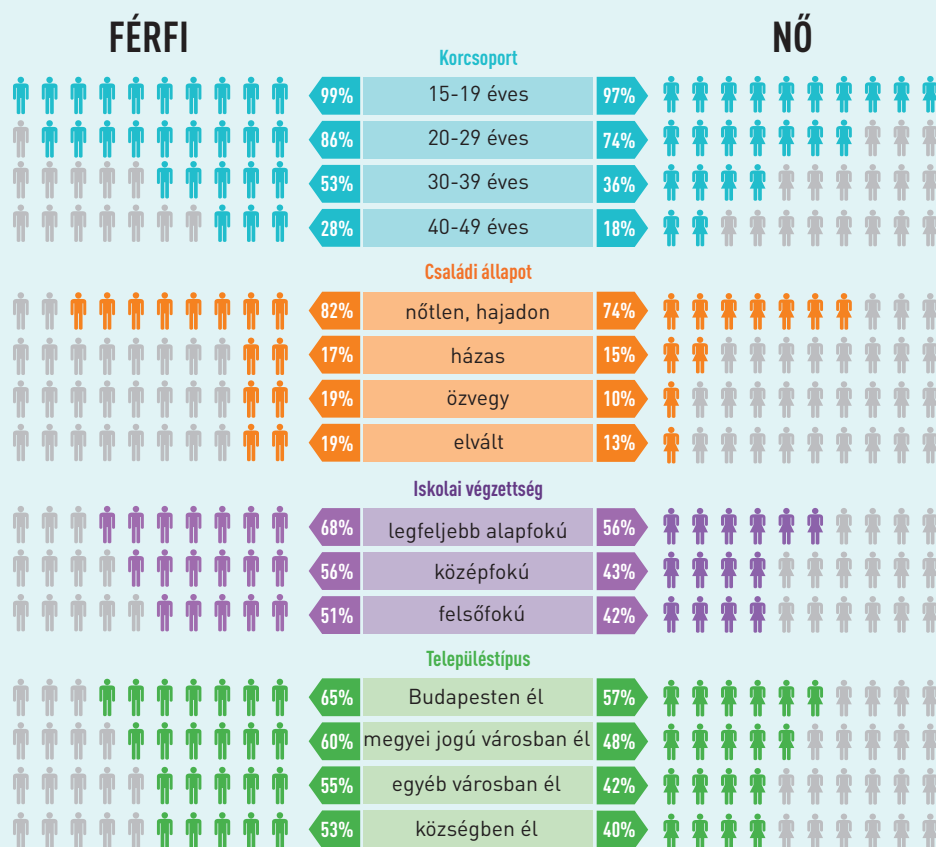
9. ábra: A gyermektelenek arányának alakulása* Forrás: KSH népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

*Az ábrán szereplő adatok a 15-49 éves népességre vonatkoznak

Gyermektelen: akinek élete során nem született gyermeke és a népszámlálás eszmei időpontjában nem vér szerinti (örökbe fogadott vagy nevelt) gyermeket sem nevelt párkapcsolatban élő vagy egyedülálló szülőként.

10. ábra: A gyermektelenek aránya nemek szerint, 2022* Forrás: KSH népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

*Az ábrán szereplő adatok a 15-49 éves népességre vonatkoznak

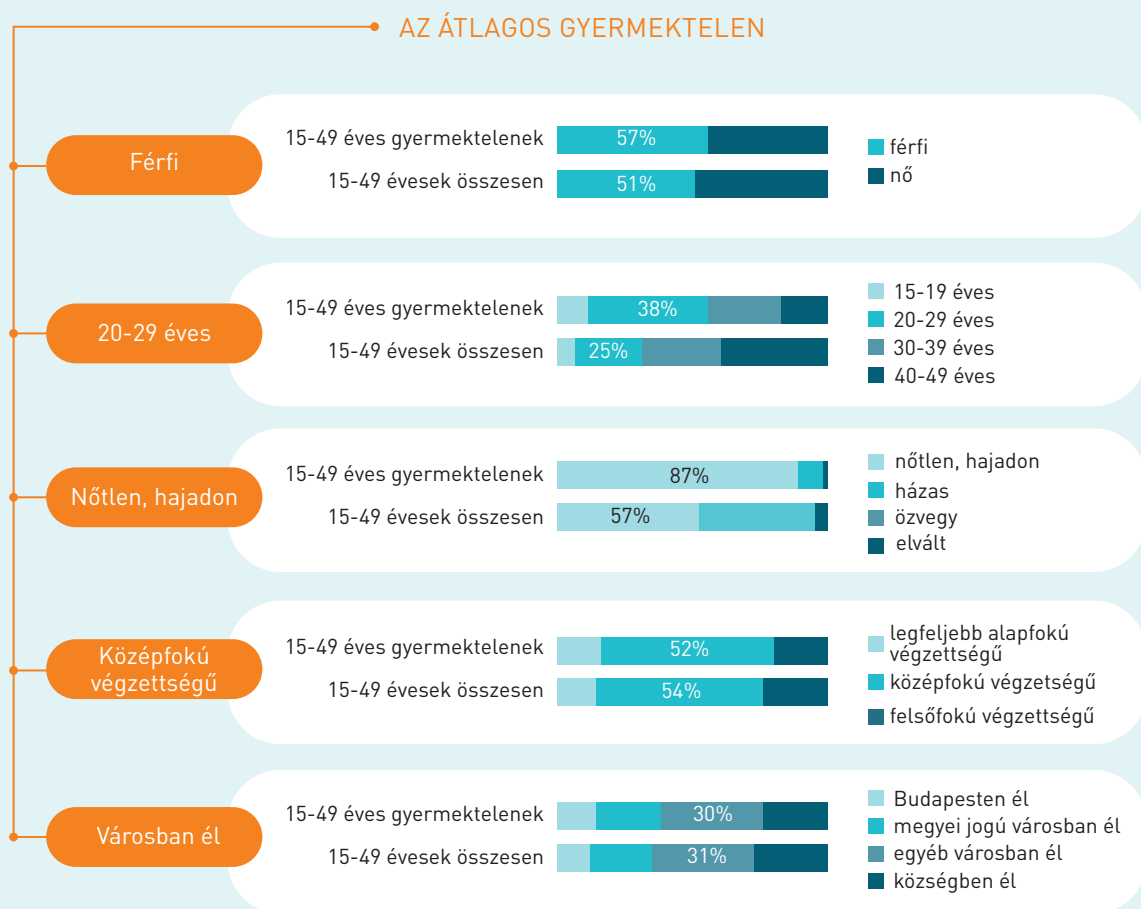
Gyermektelen: akinek élete során nem született gyermeke és a népszámlálás eszmei időpontjában nem vér szerinti (örökbe fogadott vagy nevelt) gyermeket sem nevelt párkapcsolatban élő vagy egyedülálló szülőként.

A gyermek nélküliek között a férfiak vannak többségben

Érdeemes azt is megvizsgálni, hogy a legfrissebb adatok alapján mi jellemzi a 15-49 éves gyermektelenek közel 2,3 millió fős csoportját. A 2022. évi adatok szerint többségük, közel hattizedük férfi. Tíz gyermektelenből hat 30 év alatti volt, arányuk a gyermektelen nőknél nagyobb volt (64%), mint a férfiaknál (56%). 2022-ben a gyermektelenek 87%-a nőtlen, hajadon, 11%-a házas családi állapotú volt. Az egyedülállók részesedése a gyermektelen férfiaknál volt nagyobb (89%), a házasok aránya pedig a nőknél (13%). A gyermektelenek fele középfokú végzettséggel rendelkezett, a gyer-

mektelen férfiaknál 56%, a nőknél pedig 47% volt ez az arány. A gyermek nélküliek 22%-a felsőfokú végzettségű volt, a nemek közötti különbség itt a legjelentősebb, hiszen a gyermek nélküli nők 28%-ának volt ilyen végzettsége, míg a férfiaknál ez 18%. A gyermektelenek 22%-a Budapesten, 21%-a megyei jogú városban, 30%-a egyéb városban élt 2022-ben. Az adatokból úgy tűnik, hogy az átlagos gyermektelen a fővárosban, és a nagyobb városokban él, a húszas éveiben jár, középfokú végzettséggel rendelkezik, nőtlen családi állapotú, férfi.

11. ábra: Az átlagos gyermektelen...* Forrás: KSH népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

*Az ábrán szereplő adatok a 15-49 éves népességre vonatkoznak

Gyermeztelen: akinek élete során nem született gyermeke és a népszámlálás eszmei időpontjában nem vér szerinti (örökbe fogadott vagy nevelt) gyermeket sem nevelt párkapcsolatban élő vagy egyedülálló szülőként.

Összegzés

A tanulmányunk célja az volt, hogy népszámlálási adatok segítségével bemutassuk, hogyan alakult a gyermektelenség hazánkban az elmúlt két évtizedben. Az eredmények rávilágítottak arra, hogy annak ellenére, hogy a magyarok alapvetően családpártiak, és nem tartják ideális állapotnak a gyermektelenséget, mégis a gyermeknélküliség jelensége egyre inkább terjed Magyarországon. A legfrissebb, 2022-es népszámlálás adatai szerint a 15-49 évesek létszáma tovább csökkent, ennek ellenére körükben ismét nőtt a gyermektelenek aránya, a vizsgált népesség 52%-ának nem volt

gyermeke, 2011-ben a gyermektelenek aránya 50%, 2001-ben pedig 43% volt. A gyermektelenség a férfiakon belül nagyobb arányú, mint a nőknél, viszont az elmúlt két évtizedben a növekedés mértéke jelentősebb volt a nők esetében. A korcsoportokat tekintve a 30-39 éveseknél tapasztalható a legnagyobb aránybővülés, több mint duplájára, 21%-ról 45%-ra nőtt a gyermek nélküliek részesedése. A vizsgálatunk alapján megállapítható, hogy az iskolai végzettség szintjének emelkedésével, valamint a településhierarchián lefelé haladva csökken a gyermektelenek

aránya. Kutatásunk zárásaként felvázoltuk, hogy milyen jellemzőkkel rendelkezik egy átlagosnak tekinthető gyermektelen, aki a népszámlálási adatok szerint a fővárosban, és a nagyobb városokban él, húszas éveiben jár, középfokú végzettséggel rendelkezik, nőtlen családi állapotú, férfi.

Felhasznált irodalom

- Bocz János György (2023) Házasságban szebb az élet?! A házasságban élők jóléte, elégedettsége és a családalapítással kapcsolatos attitűdjei Magyarországon. In: Pári András, Gyorgyovich Miklós (szerk.) Család – Érték – Tér. Budapest: Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért. 191–216.
- Engler Ágnes, Pári András (2021) Párkapcsolat és családalapítás. In: Székely Levente (szerk.): Magyar fiatalok a koronavírus-járvány idején, Tanulmánykötet a Magyar Ifjúság Kutatás 2020 eredményeiről. Budapest. 87–114.
- Kapdebo Ágnes (2024) A gyermektelenség jelenségeköré hazai viszonylatban szakirodalmi kutatás alapján. Kapocs. 1–2. sz. 14–26.
- Kapdebo Ágnes, Papházi Tibor, Tárkányi Ákos (2022) Gyermekvállalási tervek a pandémia idején Magyarországon. Kapocs. 1. sz. 32–45.
- KINCS (2024a) KINCS Közérzet Barométer, 2020. november – 2023. november. Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért. https://www.koppmariaintezet.hu/docs/KINCS_Kozerzet_Barometer_2020_2023.pdf (Utolsó letöltés időpontja: 2024.05.17.)
- KINCS (2024b) A stabil párkapcsolat hiánya járul hozzá leginkább a gyermektelenséghez. Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért. https://www.koppmariaintezet.hu/images/docs/Gyermektelenseg_okai_parkapcsolat_hianya.pdf (Utolsó letöltés időpontja: 2024.05.17.)
- KINCS, Oeconomus (2024) Demográfia és versenyképesség az Európai Unióban. Budapest: Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért, Oeconomus Gazdaságkutató Alapítvány. <https://konyvtar.koppmariaintezet.hu/language/hu/termek/demografia-es-versenykepesség-az-europai-unioban/> (Utolsó letöltés időpontja: 2024.05.24.)
- Kopp Mária, Skrabski Árpád (2021) A boldogságkeresés útjai és útvesztői. Az érett személyiségtől a kiegyensúlyozott párkapcsolatig. Budapest: Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért.
- KSH (2023) Népesedési világnap, 2023. július 11. Központi Statisztikai Hivatal. <https://www.ksh.hu/s/kiadvanyok/nepesedesi-vilagnap-2023/index.html> (Utolsó letöltés időpontja: 2024.05.17.)
- Nagy Tímea, Horváth-Varga Anikó (2022) A fiatal felnőttek boldogságának és elégedettségének vizsgálata. In: Engler Ágnes, Purebl György, Susánszky Éva, Székely András (szerk.): Magyar Lelkiállapot 2021. Család – Egészség – Közösség. Budapest: Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért. 507–519.
- Papházi Tibor, Tárkányi Ákos, Kapdebo Ágnes (2022) Gyermekvállalási szándékok a Hungarostudy adatainak tükrében. In: Engler Ágnes, Purebl György, Susánszky Éva, Székely András (szerk.): Magyar Lelkiállapot 2021. Család – Egészség – Közösség. Budapest: Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért. 69–91.
- Papházi Tibor, Uhljár Péter, Ferkis Anna, Kapdebo Ágnes (2023) Fiatal felnőttek gyermekvállalása: tervek és motivációk. In: Pári András, Gyorgyovich Miklós (szerk.) Család – Érték – Tér. Budapest: Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért. 71–90.
- Pári András, Balog Piroska (2022) A gyermekvállalást jelenleg elutasító gyermektelenek a fiatal felnőttek körében. In: Engler Ágnes, Purebl György, Susánszky Éva, Székely András (szerk.): Magyar Lelkiállapot 2021. Család – Egészség – Közösség. Budapest: Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért. 147–167.
- Pári András, Nagy Tímea, Kozák Kőkény (2022) A gyermekvállalás elutasításának tudatos tényezői a 25–44 éves diplomások körében. In: Aczél Petra (szerk.) Család – Gyermek – Jövő. Tanulmányok a családtudomány köréből. Budapest: Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért. 165–190.
- Szalma Ivett, Takács Judit (2014) Gyermektelenség és ami mögötte van. Egy interjú vizsgálat eredményei Demográfia, 57. évf. 2-3. sz. 109–136.
- Szalma Ivett, Takács Judit (2018) A gyermektelenség mintázatai magyar férfiak körében. Magyar Tudomány, 179. évf. 11. sz. 1717–1724.